

İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Kişilerarası İlişki Boyutları ile Fen Ders Başarıları Arasındaki İlişki*

Relationship between the Dimensions of Eighth-Grade Elementary-School Students' Interpersonal Relationship and Their Achievement in Science-Course

İsmail Can SERDAROĞLU¹, Ümit ŞENGÜL²

¹Milli Eğitim Bakanlığı, i_can_serdaroglu@hotmail.com

²Giresun Üniversitesi, Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, Fen Bilgisi Öğretmenliği, umit.sengul@giresun.edu.tr

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, öğrencilerin okul ve okuldan sonraki hayatlarında önemli bir yeri olan kişilerarası ilişki boyutlarıyla fen ders başarıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu araştırma çerçevesinde ayrıca öğrencilerin kişilerarası ilişki boyutlarının bazı demografik özelliklerine göre farklılaşp farklılaşmadığı da incelenmiştir. Araştırmaya il merkezleri ve taşralarında yaşayan 439 ilköğretim 8. sınıf öğrencisi dahil edilmiştir. Araştırmada "Öğrenci Bilgi Formu", "Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeği" ile Fen ve Teknoloji Dersi dönem sonu not ortalamaları kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda öğrencilerin kişilerarası ilişki alt boyutları puan ortalamalarının seçilen demografik özelliklere göre anlamlı düzeyde farklılaştığı bulunmuştur. Öğrencilerin kişilerarası ilişki alt boyutları ile fen ders başarıları arasında anlamlı fakat düşük düzeyde ilişkiler bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Kişilerarası İlişki Boyutları, Fen Ders Başarısı, İlköğretim 8. Sınıf Öğrencileri.

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the relationship between their achievements in science-courses with the dimensions of students' interpersonal relationship which occupies a place of great importance in their in-and-out-of school lives. Within the framework of this general purpose, students' interpersonal relationships were examined to see if it differentiated according to students' demographic characteristics. There search performed with 439 eighth-grade elementary school students living in central cities and urban fringes. "Student Information Form", "Dimensions of Interpersonal Relationship Scale" and final grade averages of Science and Technology Course are used in this study. The results obtained from data analysis showed that students' grade-averages out of such sub-dimensions of their interpersonal relationship

*Bu araştırma, EĞT-BAP-140411-02 nolu proje ile Giresun Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenmiştir.

differentiated in parallel with the selected demographic characteristics that there existed a meaningful relation. It was found that there existed meaningful relationship at a lower level between the sub-dimensions of their interpersonal relationship and success in Science-Course.

Keywords: *Dimensions of Interpersonal Relationship, Success in Science-Course, Elementary-School Eighth Grade Students.*

GİRİŞ

Glasser'e (1998) göre eğitim, doğumla başlar ve yaşamımız boyunca devam eder. Eğitimin temel amacı, kendisi ve çevresiyle uyum içinde olan, kendini tanıyan ve geliştirebilen, üretken bireyler yetiştirmektir. Bilindiği gibi toplum geliştikçe ve değiştikçe, ortaya çıkan yeni gereksinimler de sunulan eğitim hizmetlerini etkilemekte, dolayısıyla eğitimin işlevleri de değişmekte ve gelişmektedir. Değişen ve gelişen toplum farklı niteliklere sahip, donanımlı, sağlıklı, kendine yetebilen, kendini geliştirebilen, çevresiyle ve kendisiyle uyum içinde olan bireylere ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaç ancak, bireyi merkeze alan, bireyin bütün yönleriyle gelişmesini sağlayan ve destekleyen bir eğitim anlayışıyla mümkündür (Kızıldağ, 2009). Ülkeler, güçlü bir gelecek oluşturmak için her vatandaşının iyi bir eğitimden geçirilmesinin; özellikle de fen ve teknoloji okuryazarı olarak yetişmesinin gerekliliğini ve bu süreçte fen eğitiminin anahtar bir rol oynadığının bilincindedir (Eş & Sarıkaya, 2010). Eğitim programı içerisinde yer alan fen eğitimi, bir bakıma bireyin çevresindeki çekici ve şaşırtıcı zenginliğin eğitimi olarak düşünülebilir. Çünkü fen eğitimi fenin içeriği dolayısıyla bireyin yediği besinin, içtiği suyun, soluduğu havanın, vücudunun, beslediği hayvanın, bindiği arabanın kullandığı elektriğin, ışığın, güneşin eğitimidir (Denizoğlu, 2008; Gürdal, 1988).

Günümüzde fen öğretim programlarının şekillenmesini sağlayan temel yaklaşım yapılandırıcılıktır. Yapılandırıcılık, bireylerin çevreleriyle daha fazla etkileşimde bulunmalarına, dolayısıyla zengin öğrenme yaşantıları geçirmelerine olanak sağlayacak eğitim ortamları oluşturulmasını öngörmektedir (Gültekin, Karadağ & Yılmaz, 2007). Bu tür eğitim ortamlarında karşımıza çıkan unsurlar şöyle sıralanabilir: Pozitif ya da olumlu bağlılık, bireysel sorumluluk, yüz yüze destekleyici etkileşim, kişilerarası ya da sosyal becerileri kullanma ve grup süreci (Ekinci, 2005; Felder & Rebecca, 1994;

Johnson & Johnson, 1999; Saban, 2002). Kısacası yapılandırmacı eğitim anlayıőı bireyin zihinsel, fiziksel, sosyal ve duyuşsal yönden bir bütün olarak gelişmesini hedefler.

Sosyal ve duyuşsal özelliklerin içinde zihinsel öğrenmeleri de etkileyen veya belirleyen özelliklerle özerklik, onay bağımlılık, empatik tutum, başkalarına ve kendine güven, duyu farkındalığı gibi özellikler vardır (Arslan, 2004; Kabakçı & Korkut, 2008; Öz, 1998; Şekertekin, 2003; Yavaş, 2007; Uzun, Gelbal & Öğretmen, 2010). Bu özellikler bir arada düşünöldüğünde kişilerarası ilişki boyutları belirleyici hale gelmektedir (Büyöőshahin, 2005; Erözkan, 2009; İmamoğlu & Aydın, 2009). Kişilerarası ilişkiler, iletiőimin sürekli hale gelmesiyle iki ya da daha fazla kişi arasında oluşan sosyal bağ, sosyal ilişki ya da duygusal yakınlık olarak tanımlanmaktadır. Kişilerarası ilişkiler, aile ve arkadaşlık ortamı gibi farklı yapılarda ortaya çıkabilmektedir (Siyez, 2010).

Yapılan bu çalışmada İmamoğlu ve Aydın'ın (2009) ileri sürdüğü kişilerarası ilişki boyutları olan onay bağımlılık, empati, başkalarına güven ve duyu farkındalığı üzerinde durulacaktır.

Onay bağımlılık, kişilerarası ilişkilerde kültürel nüvelerden ziyade bireyin açılımlarında adeta başkalarının görüşlerinin, tutumlarının ve değerlerinin ön planda tutulduğu bir boyutu yansıtmaktadır. Bu boyut, ben ve diğerleri ayırımında, kendisini yok farz edecek derecede diğerlerine odaklanmış, bireyselliğin ve ben değerinin göz ardı edildiği bir boyuttur. Dolayısıyla onay bağımlılık, ilişki tarzı itibari ile sağlıksız bir yaklaşımı iőaret etmektedir (İmamoğlu & Aydın, 2009).

Başkalarının duygularını anlama, kendi duygularının farkında olma ve uygun şekilde karşı tarafa aktarabilme gibi ifadeleri barındırmaktadır. Bu nedenle bu alt boyuta "*Empati*" alt boyutu ismi verilmiştir (İmamoğlu & Aydın, 2009). Empati, duygusal özbilinç üzerinde gelişen ve insanlarla olan ilişkilerde temel beceridir. Empatik kişiler, başkalarının ne istediğini, neye ihtiyacı olduğunu gösteren belli belirsiz sinyallere karşı çok daha duyarlıdırlar (Salovey & Grewal, 2005). Kişinin kendisini karşıсындаkinin yerine koyarak onun, duyu ve düşüncelelerini doğru olarak anlaması, onun hissettiklerini

hissetmesi ve bu durumu ona iletmesi süreci olarak tanımlanan empati hem bilişsel hem de duygusal boyutu kapsayan bir kavram olarak, sağlıklı kişilerarası ilişkiler kurmanın temelini oluşturmaktadır.

Başkalarına güven, “Korku, çekinme ve kuşku duymadan inanma ve bağlanma duygusu, itimat” olarak tanımlanmaktadır. Başkalarına güven, bireyle ilişkili sağlıklı kişilik özelliği olarak değerlendirilirken; karşılıklı, ancak bireyin bu karşılıklılığa ilişkin geliştirdiği öznel algılamaları ile gelişen bir yapıdır (İmamoğlu & Aydın, 2009).

Duygu farkındalığı, İlişki sürecinde bireyin kendi duygularının temel olarak, bunları belirleyici olarak değerlendirmesi durumu olarak ele alınmıştır. Böylece birey, diğerleriyle ilişkileri başlatma, sürdürme ve sonlandırma aşamalarını ve ilişkilerinin niteliğini kendi duygu iklimine göre belirlemektedir. Bu boyutta, ilişkiler bağlamında bireyin duyguları ile ilişkili ifadeler yer almaktadır (İmamoğlu & Aydın, 2009).

Bu boyutlar kişinin, yaşamı boyu gerçekleştirdiği yaşantıların ürünüdür. Bu nedenle sosyal ve duyuşsal alanlarla ilgili davranışlar yalnız okul sistemi içinde oluşmayabilir. Ancak, okulda bu alanlarla ilgili istendik davranışların öğrencilere kazandırılması için çaba gösterilmelidir (İslim, 2006; Sönmez, 2001; Waters, Cross, & Shaw, 2010). Eğitim alanında yapılan araştırmalar incelendiğinde, ilköğretim kademesindeki öğrencilerin sahip oldukları kişilerarası ilişki boyutlarıyla demografik özellikleri ve ders başarıları arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalara pek rastlanmamıştır. İlköğretim 8.sınıf öğrencilerinin kişilerarası ilişki boyutlarının bazı demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığı ve fen ders başarıları ile ilişkisinin belirlenmesi açısından yapılan araştırmanın bu alandaki boşluğu dolduracağına inanılmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 8.sınıf öğrencilerinin kişilerarası ilişki boyutlarının bazı demografik özelliklerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ve kişilerarası ilişki boyutlarıyla fen ders başarıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaca yönelik olarak aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

- 1) İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin kişilerarası ilişki boyutları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
- 2) İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin kişilerarası ilişki boyutları yaşadığı yere göre farklılık göstermekte midir?
- 3) İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin kişilerarası ilişki boyutları ile fen ders başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

YÖNTEM

Model

Verilen bir durumu aydınlatmak, standartlar doğrultusunda değerlendirmeler yapmak ve olaylar arasında olası ilişkileri ortaya çıkarmak için oldukça çok bireyden oluşan örneklemeden bilgi elde edilmesi betimsel tarama araştırması olarak adlandırılmaktadır. Bu tür araŐtırmalarda asıl amaç incelenen durumu etraflıca tanımlamak ve araŐtırmaktır. Ayrıca bu araŐtırmalarda inceleme sürecinde doğal Őartlar bozulmadan, inceleme yapılan ortamda herhangi bir deđiŐiklik yapılmadan araştırmalar yürütülebilmektedir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2010; Çepni, 2010). Bu araştırmada da, öğrencilerin sahip oldukları kişilerarası ilişki boyutları ile bazı demografik özellikleri ve özellikle fen ders başarıları arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmaya olanak sağlamasından dolayı betimsel tarama araştırma modeli kullanılmıştır.

Araştırma Grubu

Evrendeki alt grupların belirlenip bunların evren büyüklüğü içindeki oranlarıyla örnekleme temsil edilmelerini sağlamayı amaçlayan örnekleme yöntemi tabakalı örnekleme yöntemidir (Büyüköztürk vd., 2010). Yapılan araştırmada da uygun örneklemin seçilmesine olanak sağlamasından dolayı tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturmak için, 2011-2012 eğitim öğretim yılında Ordu ve Giresun il ve ilçe merkezleri ile köylerinde bulunan MEB'e bağlı ilköğretim okullarından her ili temsil edecek 8'er ilköğretim okulu belirlenmiş ve bu

belirlenen okullardan 1'er tane 8. sınıf seçilmiştir. Böylece 16 ilköğretim okulu araştırma kapsamına alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada hedeflenen ilişkileri elde etmek için araştırmacı tarafından hazırlanan “Öğrenci Bilgi Formu”, 2009 yılında İmamoğlu ve Aydın tarafından geliştirilen “Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeği” ve 2010-2011 eğitim-öğretim yılı 8. sınıf öğrencilerinin Fen ve Teknoloji Dersi dönem sonu not ortalamaları kullanılmıştır.

Öğrenci Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan ve iki uzmana gösterilerek uzman görüşü alınan Öğrenci Bilgi Formu, öğrencilerin bazı bireysel ve demografik özelliklerini belirleyebilmek için gerekli bilgiler içermektedir. Öğrenci Bilgi Formu ile öğrencilerin; okul adı, cinsiyeti, yaşadığı yer hakkındaki bilgileri toplamak amaçlanmıştır.

Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeği

Araştırmada 5'li Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Ölçekteki derecelendirmeler “5: Tamamen Tanımlıyor”, “4: Oldukça Tanımlıyor”, “3: Kısmen Tanımlıyor”, “2: Çok Az Tanımlıyor”, “1: Hiç Tanımlamıyor” şeklindedir. Ölçek toplam 53 maddeden ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte bulunan maddelerin alt boyutlara dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1. Alt Boyutlardaki Soruların Dağılımları

Alt Boyut	Madde Numarası
Onay Bağımlılık	2, 4, 7, 11, 17, 21, 26, 28, 30, 32, 33, 36, 40, 41, 45
Empati	18, 27, 34, 37, 39, 42, 44, 48, 51
Başkalarına Güven	1, 5, 14, 20, 22, 23, 24, 29, 31, 35, 38, 43, 47, 50, 53
Duygu Farkındalığı	3, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 19, 25, 46, 49, 52

Ölçekte yer alan maddelerden 3, 5, 9, 10, 12, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 28, 29, 31, 38, 43, 46, 47, 49, 52 ve 53'üncü maddeler ters olarak puanlanmaktadır.

Ölçek sahibi tarafından içerik analizi tekniği ile geliştirilen ölçeğin yapı geçerliliği, temel bileşenler yöntemi ile sınanmış ve ölçeğin dört faktörlü bir yapı gösterdiği ortaya konmuştur. Onay bağımlılık, empati, başkalarına güven ve duygu farkındalığı olarak isimlendirilen faktörler birlikte, test toplam varyansının % 36.04'ünü açıklamış ve birbirleri ile orta derecede ilişkili çıkmıştır. Ölçüt geçerliği sınamasında Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği, Sosyal Kaygı Ölçeği ve İletişim Becerileri Envanteri'nden yararlanılmıştır. Bulgular, ölçeğin "Onay bağımlılık" alt boyutu, Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği ve İletişim Becerileri Envanteri'nin tüm alt boyutları ile ters yönde ilişkili olduğunu; Sosyal Kaygı Ölçeği ile de doğrusal ilişki sergilediğini göstermektedir. Ayrıca yapı geçerliliği dâhilinde de Sosyal Beğerlilik Ölçeği kullanılmış ve ölçeğin sosyal beğerlilikten etkilenmediği ortaya konmuştur. Güvenirlik analizlerinde ölçeğin alt boyutlarının Cronbach α iç tutarlılık katsayıları .78 ile .85 arasında; test-tekrar test değerlerinin de .62 ile .96 arasında değiştii görölmektedir (İmamoğlu ve Aydın, 2009).

Ölçek bu araştırmada farklı yaş grubundaki bir örneklem üzerinde uygulanacağı için, uygun olup olmadığını incelemek amacıyla faktör analizi yapılmıştır ve güvenirlik için Cronbach α hesaplanmıştır. İmamoğlu ve Aydın (2009) tarafından daha önceden ölçeğin faktörleri belirlendiği için bu araştırmada da Lisrel ile yapı geçerliliği incelenmiştir. 230 ilköğretim 8.sınıf öğrencisine uygulanan ölçeğin alt boyutlarının Cronbach α iç tutarlılık

katsayıları .72 ile .79 arasında bulunmuştur. Ölçeğin ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin kişilerarası ilişkilerini belirlemek için yapı geçerliliğinin sağlanıp sağlanmadığı Lisrel programı kullanılarak yapılmıştır ($\chi^2/df=1,803$; CFI= .76; RMSEA= .059; GFI= .72; TLI= .75). Lisrel yapı geçerlilik analizleri sonucunda da ölçeğin İmamoğlu tarafından yapılan analizlerle paralel olduğu; yani ölçeğin, her bir kişilerarası ilişki alt boyutundaki soruların dağılımının bu araştırmanın örneklemini için de Tablo 1’de sunulduğu gibi olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğinin bu araştırmanın örneklemini için de geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının iki veya daha fazla değişken içermesi gibi özelliklerine uygun bir biçimde verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, *t*-Testi, Pearson Korelasyon Analizi yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Kişilerarası ilişki alt boyutlarının ortalama puanlarının hesaplanmasında aritmetik ortalama; herhangi bir ölçümdeki değerlerin ortalamaya göre dağılımlarının bulunmasında standart sapma; farklı değişkenlerin aralarındaki farkın anlamlı olup olmadığının belirlenmesinde bağımsız *t*-Testi; kişilerarası ilişki alt boyutları ile fen ders başarısı arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılmasında da Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada kişilerarası ilişkiler onay bağımlılık, empati, başkalarına güven ve duygu farkındalığı olmak üzere dört alt boyutta incelenmiştir. Bu nedenle öğrencilerin her bir alt boyuttan aldıkları puanların aritmetik ortalamaları ile cinsiyet, yaşadığı yer ve fen ders başarısı değişkenleri arasındaki analiz sonuçlarına ilişkin bulgular aşağıda ayrı ayrı ele alınmıştır.

İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Kişilerarası İlişki Boyutları

Araştırmanın birinci sorusu “İlköğretim 8.sınıf öğrencilerinin kişilerarası ilişki boyutları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?” şeklindedir. Bu soruyla ilgili olarak

öğrencilerin her bir alt boyuttan aldıkları puanların aritmetik ortalaması ile cinsiyet arasında t-testi uygulanmıştır ve sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Kişilerarası İlişki Boyutlarının Puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

Kişilerarası İlişki Boyutu	Cinsiyet	N	\bar{x}	S	sd	t	P
Onay Bağımlılık	Kız	240	3.25	.592	437	.066	.948
	Erkek	199	3.25	.505			
Empati	Kız	240	4.12	.593	437	2.662	.008
	Erkek	199	3.97	.620			
Başkalarına Güven	Kız	240	3.37	.651	437	.274	.785
	Erkek	199	3.35	.595			
Duygu Farkındalığı	Kız	240	3.21	.727	437	.708	.479
	Erkek	199	3.16	.649			

Tablo 2 incelendiğinde; kız ve erkek öğrencilerin onay bağımlılık alt boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=3,25$) birbirine eşittir. Öğrencilerin cinsiyete göre onay bağımlılık puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür [$t_{(1-437)} = .066, p > .05$]. Kız öğrencilerin empati alt boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=4,12$), erkek öğrencilerin ise ($\bar{x}=3,97$) olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin cinsiyete göre empati puanları arasında kızlar lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür [$t_{(1-437)}=2.662, p < .05$]. Kız öğrencilerin başkalarına güven alt boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=3,37$), erkek öğrencilerin ise ($\bar{x}=3,35$) olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin cinsiyete göre başkalarına güven puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür [$t_{(1-437)} = .274, p > .05$]. Kız öğrencilerin duygu farkındalığı alt boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=3,21$), erkek öğrencilerin ise ($\bar{x}=3,16$) olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin cinsiyete göre duygu farkındalığı puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür [$t_{(1-437)} = .708, p > .05$].

İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yaşadığı Yere Göre Kişilerarası İlişki Boyutları

Araştırmannın ikinci sorusu “İlköğretim 8.sınıf öğrencilerinin kişilerarası ilişki boyutları yaşadığı yere göre farklılık göstermekte midir?” şeklindedir. Bu soruyla ilgili olarak öğrencilerin her bir alt boyuttan aldıkları puanların aritmetik ortalaması ile yaşadığı yer arasında t-testi uygulanmıştır ve sonuçlar Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Kişilerarası İlişki Boyutlarının Puanlarının Yaşadığı Yere Göre t-Testi Sonuçları

Kişilerarası İlişki Boyutu	Yaşadığı Yer	N	\bar{x}	S	sd	t	P
Onay Bağımlılık	Taşra (İlçe-Köy)	200	3.24	.567	437	-.387	.699
	Merkez	239	3.26	.543			
Empati	Taşra (İlçe-Köy)	200	3.99	.629	437	-1.836	.067
	Merkez	239	4.10	.590			
Başkalarına Güven	Taşra (İlçe-Köy)	200	3.41	.577	437	1.539	.124
	Merkez	239	3.32	.662			
Duygu Farkındalığı	Taşra (İlçe-Köy)	200	3.29	.687	437	2.846	.005
	Merkez	239	3.10	.686			

Tablo3. incelendiğinde; taşrada (ilçe-köy) yaşayan öğrencilerin onay bağımlılık alt boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=3,24$), merkezde yaşayan öğrencilerin ise ($\bar{x}=3,26$) olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin yaşadığı yere göre onay bağımlılık puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür [$t_{(1-437)} = -.387$, $p>.05$]. Taşrada (ilçe-köy) yaşayan öğrencilerin empati alt boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=3,99$), merkezde yaşayan öğrencilerin ise ($\bar{x}=4,10$)

olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin yaşadığı yere göre empati puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür [$t_{(1-437)} = -1.836, p > .05$]. Taşrada (ilçe-köy) yaşayan öğrencilerin başkalarına güven alt boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 3,41$), merkezde yaşayan öğrencilerin ise ($\bar{x} = 3,32$) olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin yaşadığı yere göre başkalarına güven puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür [$t_{(1-437)} = 1.539, p > .05$]. Taşrada (ilçe-köy) yaşayan öğrencilerin duygu farkındalığı alt boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 3,29$), merkezde yaşayan öğrencilerin ise ($\bar{x} = 3,10$) olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin yaşadığı yere göre duygu farkındalığı puanları arasında taşrada (ilçe-köy) yaşayanlar lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür [$t_{(1-437)} = 2.846, p < .05$].

İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Kişilerarası İlişki Boyutlarıyla Fen Ders Başarıları Arasındaki İlişki

Araştırmanın üçüncü sorusu “İlköğretim 8.sınıf öğrencilerinin kişilerarası ilişki boyutlarıyla fen ders başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır? ” şeklinde ifade edilmiştir. Bu soruyla ilgili olarak öğrencilerin her bir kişilerarası ilişki boyutu puanları ile fen ders başarıları arasında Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır. Bu analize ilişkin sonuçlar Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Kişilerarası İlişki Boyutları Puan Ortalamaları ile Fen Ders Başarısı Arasındaki Korelasyon Sonuçları

		Fen Ders Başarısı
Onay Bağımlılık Puan Ortalaması	R	-.188**
	P	.000
	N	439
Empati Puan Ortalaması	R	.151**
	P	.000
	N	439
Baskalarına Güven Puan Ortalaması	R	.261**
	P	.000

	N	439
	R	.192**
Duygu Farkındalığı	P	.000
Puan Ortalaması	N	439

p= .01

Tablo 4’de de görüldüğü gibi Pearson Korelasyon Analizi sonucunda öğrencilerin onay bağımlılık alt boyutundan aldıkları puanlar ile fen ders başarıları arasındaki korelasyon katsayısı $r = -.188$ bulunmuştur. Korelasyon katsayısının 0,00-0,30 arasında olması düşük ilişki düzeyini ifade etmekte olduğundan (Büyüköztürk vd., 2010) bu sonuca göre, öğrencilerin onay bağımlılık alt boyutundan aldıkları puanlar ile fen ders başarıları arasında düşük düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir [$r = -.188$, $p < .01$]. Öğrencilerin empati alt boyutundan aldıkları puanlar ile fen ders başarıları arasındaki korelasyon katsayısı $r = .151$ bulunmuştur. Bu sonuca göre öğrencilerin empati alt boyutundan aldıkları puanlar ile fen ders başarıları arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir [$r = .151$, $p < .01$]. Öğrencilerin başkalarına güven alt boyutundan aldıkları puanlar ile fen ders başarıları arasındaki korelasyon katsayısı $r = .261$ bulunmuştur. Bu sonuca göre öğrencilerin başkalarına güven alt boyutundan aldıkları puanlar ile fen ders başarıları arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir [$r = .261$, $p < .01$]. Öğrencilerin duygu farkındalığı alt boyutundan aldıkları puanlar ile fen ders başarıları arasındaki korelasyon katsayısı $r = .192$ bulunmuştur. Bu sonuca göre öğrencilerin duygu farkındalığı alt boyutundan aldıkları puanlar ile fen ders başarıları arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir [$r = .192$, $p < .01$].

TARTIŞMA ve SONUÇ

Elde edilen bulgular neticesinde öğrencilerin sahip olduğu kişilerarası ilişki boyutlarından empati alt boyutunun kız öğrenciler lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur [$t_{(1-437)} = 2.662$, $p < .05$]. Literatür bulguları kadınların erkeklere göre daha iyi empati kurabildiklerini gösterse de (Hoffman, 1977; Van Ornum, Foley, Burns,

Dewolfe & Kennedy, 1981) literatürde bunun aksini gösteren bulgular da mevcuttur (Eisenberg & Lennon, 1980). Öğrencilerin sahip olduğu kişilerarası ilişki boyutlarından onay bağımlılık, başkalarına güven ve duygu farkındalığı alt boyutlarının ise cinsiyete göre anlamlı farklılıklar göstermediği bulunmuştur. Bu sonuçlar literatürle örtüşmektedir (Avcı, 2009; Dizmen, 2006; Erözkan, 2009; Kabakçı & Korkut, 2008; Kıldan, 2011; Nacar & Tümkiye, 2011; Tümkiye, Çelik & Aybek, 2010). Üre, Sünbül ve Bozgeyikli (2001) tarafından yapılan çalışmada da öğretmen adayı öğrencilerin cinsiyetleri ile kişilerarası ilişkilerde farkındalık düzeyi arasındaki ilişkiye bakılmış ve bu ilişkinin anlamlı düzeyde olmadığı görülmüştür. Diğer insanlara kişisel duygu ve düşüncelerini iyi ifade edebilen, topluma uyumlu, işbirlikçi ve sosyal duyarlılığı yüksek kişilerin aynı zamanda empati becerisine de sahip olması (Dökmen, 2005) tüm öğrencilere empatik beceriler kazandırılmasının önemini ortaya koymaktadır. Öğrencilere empati becerilerinin kazandırılması için sınıflarda rehberlik saatlerinde drama yaptırılabilir, empati ve iletişim grupları oluşturulabilir. Ayrıca hem anne ve babalara hem de öğretmenlere empati konusunda seminerler düzenlenmesi öğrencilerin empati becerisini arttırabilir (Çetinkaya, 2004).

Öğrencilerin kişilerarası ilişki boyutlarından duygu farkındalığı alt boyutunun taşrada (ilçe-köy) yaşayan öğrenciler lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı [$t_{(1-437)} = 2.846$, $p < .05$]; onay bağımlılık, empati ve başkalarına güven alt boyutlarının ise yaşadığı yere göre anlamlı farklılıklar göstermediği bulunmuştur. Özen'e (1994) göre kentleşme düzeyi yükseldikçe, demokratik aile ilişkileri artmakta, demokratik ilişkilerin olduğu ailelerde önemli konular, tüm aile bireylerine danışılmakta ve kararlara eşit katılım söz konusu olmaktadır. Yani kentleşme düzeyinin yükselmesinin kişilerarası ilişkileri olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Bu yönüyle yapılan çalışma benzer literatürle farklılık göstermektedir. Ayrıca Davis (1990) tarafından yapılan çalışmada duygu farkındalığı, kişisel bir özellik olarak görünmesine rağmen kişinin yaşadığı çevreden olumlu veya olumsuz etkilenmektedir. Bununla birlikte kişi yaşadığı çevrede kurduğu ilişkilerle duygu farkındalığını geliştirebilmektedir. Yapılan araştırmada taşrada (ilçe-köy) yaşayan öğrencilerin merkezde yaşayan öğrencilere göre duygu farkındalığı

düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Özellikle şehir merkezleri olmak üzere tüm yerleşim birimlerinde, bireylerin kişilerarası ilişkilerini istendik ve sağlıklı yapan duygu farkındalığı düzeylerinin yükseltilmesi için sınıflarda rehberlik saatlerinde öğrencilerle drama, oyun, tiyatro etkinlikleri yapılabilir; iletişim grupları oluşturulabilir.

Öğrencilerin kişilerarası ilişki boyutları ile fen ders başarıları arasındaki ilişki hakkındaki analiz sonuçlarına bakıldığında, öğrencilerin sahip olduğu kişilerarası ilişki boyutlarından onay bağımlılık [$r = -.188, p < .01$], empati [$r = .151, p < .01$], başkalarına güven [$r = .261, p < .01$] ve duygu farkındalığı [$r = .192, p < .01$] alt boyutlarıyla fen ders başarıları arasında anlamlı fakat düşük düzeyde ilişkiler bulunmuştur. Burada onay bağımlılık alt boyutuyla fen ders başarıları arasındaki ilişki negatif, empati, başkalarına güven ve duygu farkındalığı alt boyutlarıyla fen ders başarıları arasındaki ilişki ise pozitif olarak saptanmıştır. Sınıfta öğrencilerin besleyici kişilerarası ilişkiler geliştirmesi için akademik gelişimlerini destekleyecek olumlu bir atmosfer yaratmanın önemli olması (Dinçer, 2008; Wentzel, 1999) ve akranlarıyla ilişkileri olumlu olan ilköğretim öğrencilerinin okul akademik başarılarının, olumsuz akran ilişkilerine sahip olan ilköğretim öğrencilerine göre daha yüksek olması (Farmer & diğ., 2009; Şad, 2007) açısından yapılan çalışmanın sonuçları literatürle paralellik gösterirken; Yavaş'ın (2007) ve Öz'ün (1998) sonuçlarıyla farklılaşmaktadır. Ayrıca Weerasinghe, Mitrovic ve Martin (2009) yaptıkları çalışmada öğrenciler arasındaki etkileşimin öğrenmeyi kolaylaştırdığını bulmuşken; Wentzel, Barry ve Caldwell (2004) tarafından yapılan çalışmada bir arkadaşına sahip olmanın öğrencilerin akademik başarılarını arttırdığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde Chen, Li ve Rubin (1997) yaptıkları çalışmada sosyal yeterlik, gruba katılma ve düzen bozucu hareketler gibi sosyal uyum belirleyicileri ile akademik başarı arasında karşılıklı bir etkileşim bulunduğunu saptamışlardır. Kişilerarası ilişki boyutlarından onay bağımlılık, empati, başkalarına güven ve duygu farkındalığı alt boyutlarıyla fen ders başarıları arasında anlamlı ilişkilerin bulunması, fen programlarının bu alt boyutların işlevsel hale gelmesini sağlaması gerektiğini düşündürmektedir. Bu konuda eğitimcilerin fen programlarında yer alan özellikle

iŐbirlikli ve grup olarak yapılan etkinlikleri kişilerarası ilişki boyutlarını göz önünde bulundurarak yapılandırılmaları, etkinliklerin verimini arttırabilir.

ÇađdaŐ eğitimcilere göre karşılıklı etkileşimin daha sağlıklı olması için uygun bir sınıf ortamı oluŐturulmalı; uyumlu, olumlu ve verimli beraberlik sağlanmalıdır (Aydođdu, 2001). Burada öğrencilerin ve öğrenci ile etkileşimde olan kişilerin kùltürümüze uygun kişilerarası iliŐkilere sahip olması önem kazanmaktadır. Bu konuda araŐtırmacılara sahip olunması gereken asgari kişilerarası ilişki boyutları ve düzeyleri hakkında çalıŐmalar yapılması önerilebilir.

KarŐılaŐılan durumlardan biri de öğrencilerin kişilerarası iliŐkilerindeki sorunları çözmeye en çok konuŐtukları kişilerin öğretmenler olmasıdır. Bu durum öğretmeni sürekli meŐgul ederek baŐka yönlerde kullanabileceği verimliliği bu nedenle tüketmesine, öğretmen ve diğer arkadaşlarının vaktinin boŐa gitmesine ve kendi sorunlarını kendi çözemeyen öğrencilerin, sorun çözmeye için sağlıklı deneyimler biriktirmesine engel olmaktadır (Baysal ve ÇimŐir, 2010). Bu olumsuzlukların en aza indirilmesi için öğrencilere, kişilerarası iliŐkilerindeki olumsuzlukları çözecek çeŐitli programlar ve seminerler düzenlenebilir. Hatta bu konuda okullarda seçmeli dersler okutulabilir.

KAYNAKLAR

- Arslan, C. (2004). *Kişilerarası çatıŐma çözmeye ve problem çözmeye yaklaŐımlarının yüklem karmaŐıklıđı açısından incelenmesi*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Konya.
- Avcı, F.A. (2009). *İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin arkadaş ilişkileri ve cinsiyete göre öfke düzeyleri ve öfke ifade tarzlarının incelenmesi*. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Adana.
- Aydođdu, Ő. (2001). ÇađdaŐ eğitimde etkileşim kavramı ve yabancı dil öğretiminde etkileşim biçimleri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakùltesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13, 23-36.
- Baysal, S.N. & ÇimŐir, S.K. (2010). 5. sınıf öğrencilerinin kişilerarası sorunlarına gösterdikleri tepkilerin değerlendirilmesi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakùltesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 32, 65-74.

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (Beşinci baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Büyükşahin, A. (2005). Çok boyutlu ilişki ölçeği: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 16(2), 97-105.
- Chen, X.,Li, D., & Rubin, K.H. (1997). Relation between academic achievement and social adjustment:Evidence from Chinese children. *Developmental Psychology*, 33(3), 518-525.
- Çepni, S. (2010).*Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*. Trabzon.
- Çetinkaya B. (2004). *Ruhsal Açıdan Sağlıklı Aile Sağlıklı Çocuk*. Ankara:Empati Yayınları.
- Davis, C.M. (1990). What is empathy and can be thought? *Physical Therapy*,70(11), 707-711.
- Denizoğlu, P. (2008). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Fen Bilgisi Öğretimi Öz-Yeterlik İnanç Düzeyleri, Öğrenme Stilleri ve Fen Bilgisi Öğretimine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi*. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Adana.
- Dinçer, B. (2008). *Alt ve üst sosyo-ekonomik düzeyde lise ikinci sınıfa devam eden ergenlerin anne baba tutumlarını algılamaları ile arkadaşlık ilişkilerinin incelenmesi*. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Dizmen, F. (2006). *Farklı okul programlarındaki lise öğrencilerinin kendini açma davranışlarının incelenmesi*. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- Dökmen, Ü. (2005). *İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Eisenberg, N.,&Lennon, R. (1980). Altruism and the assessment of empathy in the preschool years. *Child Development*, 51, 552-557.
- Ekinci, N. 2005. *İşbirliğine Dayalı Öğrenme Eğitimde Yeni Yönelimler*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Erözkan, A. (2009). Lise öğrencilerinde kişilerarası ilişki tarzlarının yordayıcıları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 544-551.
- Erözkan, A. (2009). Üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişki tarzları ve mizah tarzları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 56-66.

- EŞ, H.& Sarıkaya, M. (2010).İlköğretim 6.sınıf fen ve teknoloji dersi “yaŐamımızdaki elektrik” ünitesi kazanımları ile ilgili öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 6(1), 32-45.
- Farmer, T. W.,Irvin, M. J., Sgammato, A. D., Dadisman, K., &Thompson, J. H. (2009). Interpersonal competence configurations in rural Appalachian fifth graders: Academic achievement and associated adjustment factors. *The Elementary School Journal*,109(3), 302-321.
- Felder R.,&Rebecca B. 1994. *Cooperative Learning in Technical Courses: Procedures, Pitfall sand Payoff*. ERIC Ed 377038.
- Hoffman, M.L. (1977). Sex differences in empathy and related behaviors. *Psychological Bulletin*,84(4), 712-722.
- Glasser, W. (1998). *The Quality School*. New York. Harper Collins.
- Göltekin, M., Karadağ, R.&Yılmaz, F. (2007).Yapılandırıcılık ve öğretim uygulamalarına yansımaları.*Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 7(2): 503-528.
- Gürdal, A. (1988). *Fen öğretimi*.Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Yayınları,21,34-49.
- İmamoğlu, S. E. & Aydın, B. (2009).Kişilerarası ilişki boyutları ölçeği. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 29(29), 76-90.
- İslim, Ü. (2006).*Öğrencilerin Duyuşsal Karakteristiklerinin Fizik Dersi Başarısına Etkisi*.Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Johnson, D. W. & Johnson, R. T. (1999). Making cooperative learning work. *Theory Into Practice*,38(2), 67-73.
- Kabaca, T. (2002). *Bir Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımı: Yapılandırıcılık*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Ders Ödevi, Ankara.
- Kabakçı, Ö.F. &Korkut, F. (2008).6-8. sınıftaki öğrencilerin sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 33(148), 77-86.
- Kaptan, F. & Korkmaz, H. (1997).*İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı*. Ankara: T.C. M.E.B. Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı.
- Kıldan, A.O. (2011). Öğretmen-çocuk ilişkilerinin çeŐitli değişkenler açısından incelenmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 103-120.
- Kızıldağ, S. (2009). *Akademik başarının yordayıcısı olarak yalnızlık, boyun eğici davranışlar ve sosyal destek*. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

- Nacar, F. S. & Tümkaya, S. (2011). Sınıf öğretmenlerinin iletişim ve kişilerarası problem çözüme becerilerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 10(2), 493-511.
- Öz, F. (1998). Son sınıf hemşirelik öğrencilerinin empatik eğilimleri, empatik becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişki. *C. Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 2(2), 32-38.
- Özen, S. (1994). *Kentsel alanlarda ailede ebeveyn-genç ilişkileri ve kuşaklararası farklılıklar: İzmir'de bir araştırma. Aile Kurultayı*. Ankara: T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Yayını.
- Saban, A. (2002). *Öğrenme öğretme süreci*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Salovey, P. & Grewal, D. (2005). The science of emotion a intelligence. *Current Directions in Psychological Science*, 14, 281-285.
- Siyez, D. M. (2010). *Kişilerarası ilişkilerin başlangıcı ve gelişimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Sönmez, V. (2001). *Program Geliştirmede öğretmen el kitabı*. (Geliştirilmiş 9. Baskı.) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şad, E.D. (2007). *Akranları tarafından reddedilen ve kabul edilen ilköğretim 2.kademe öğrencilerinin özsaygı, sosyal beceri, davranış problemleri ve okul başarılarının karşılaştırılması*. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Şekertekin, M., A. (2003). Spor eğitimi alan ve almayan üniversite bayan öğrencilerinin uyum düzeylerinin, saldırganlık ve kişilerarası ilişki tarzlarının karşılaştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 9-14.
- Tümkaya, S., Çelik, M. & Aybek, B. (2010). Ergenlerin kişilerarası ilişkilerini etkileyen sosyal yaşantı değişkenlerinin incelenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 163-178.
- Uzun, N. B., Gelbal, S. & Öğretmen, T. (2010). TIMSS-R fen başarıları ve duyuşsal özellikler arasındaki ilişkinin modellenmesi ve modelin cinsiyetler bakımından karşılaştırılması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(2), 531-544.
- Üre, Ö., Sünbül, A.M. & Bozgeyikli, H. (2001). Öğretmen aday öğrencilerin kişilerarası ilişkilerde farkındalık düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12, 143-149.
- Van Ornum, W., Foley, J.M., Burns, P.R., Dewolfe, A.S., & Kennedy, E.C. (1981). Empathy, altruism and self-interest in college students. *Adolescence*, 64, 799-808.

- Waters, S. K., Cross, D. & Shaw, T. (2010). How important are school and interpersonal student characteristics in determining later adolescent school connectedness, by school sector? *Australian Journal of Education*, 54(2), 223-243.
- Weerasinghe, A., Mitrovic, A. & Martin, B. (2009). Towards individualized dialogue support for ill-defined domains. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 19, 357-379.
- Wentzel, K.R. (1999). Social-motivational processes and interpersonal relationships: Implications for understanding motivation at school. *Journal of Educational Psychology*, 91(1), 76-97.
- Wentzel, K.R., Barry, C.M. & Caldwell, K.A. (2004). Friendships in middle school: Influences on motivation and school adjustment. *Journal of Educational Psychology*, 96, 195-203.
- Yavaş, B. (2007). *İlköğretim 5.sınıf öğretmenlerinin empati becerileri ile ilköğretim 5.sınıf öğrencilerinin akademik başarıları arasındaki ilişki*. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

SUMMARY

This study aims to examine whether the dimensions of interpersonal relationships which have an important place in school life and after school life of eight grade students vary with some demographic characteristics and connection between dimensions of interpersonal relationships and courses especially science courses. Descriptive survey model has been used in this study. Stratified sampling used in this study, primary schools which are located in the city, county centrums and villages of Giresun and Ordu in the 2011-2012 school year. Eight primary schools for each city have been selected and one from each of the eight classes was selected from this schools. 439 students have participated in the study. To obtain the data, "student information form" prepared by the researcher, "Dimensions of Interpersonal Relationship Scale (Kibo)" prepared İmamoğlu and Aydın (2009) and Science and Technology course final grade point average have been used. In the data analysis arithmetic mean, standard deviation, t-Test, Pearson Correlation Analysis method and techniques have been used. The results revealed that empathy, one of the interpersonal relationship dimensions that the

students have, has a meaningful change for girls [$t_{(1-437)}=2.662, p<.05$]. It has been obtained that the dependence on the dimensions of interpersonal relationship approval dependence, misting others and emotional awareness. The sub-dimensions don't show important differences according to gender. It has been found that the emotional awareness sub-dimension makes a statistically significant change [$t_{(1-437)}=2.846, p<.05$] in favor of living in provinces (county, village). The sub dimensions of approval dependence, empathy and misting others don't change according to the place where participants live. When the results of this study which aims determine relation between the interpersonal relationship dimensions of students and success of science course is considered between sub-dimensions of approval dependence, [$r=-.188, p<.01$], empathy [$r=.151, p<.01$] misting others [$r=.261, p<.01$], emotional awareness [$r=.192, p<.01$] and success of science course there is significant but low level relations. According to the results; relation between sub-dimension of approval dependence and success of science course was negative and relations between sub dimensions of empathy, misting others, emotional awareness and success of science course were determined as positive. Consequently, it has been seen that girls are more emphatic than boys. Individuals, who can express his or her emotion and notion well to others, conformists, collaborationists, and the ones with high social sensitivity have also empathy skill (Dökmen,2005). This emphasizes the importance of gaining empathy skills to all students. Drama activities can be included, empathy and dialogue groups can be constituted in counseling courses for students to gain empathy skills. In addition, organizing seminars for both parents and teachers about empathy may improve the empathy skills of students. Also it is determined that, emotional awareness levels of the students who live in the provinces are higher than the students live in city centers. In all residential areas, especially in city centers, in order to increase the emotional awareness levels some activities like theatre, games, dramas may be done and communication groups may be created. The relationship between sub-dimensions of approval dependence, empathy, misting others, emotional awareness and success of science course revealed that science programs should include these sub-dimensions to become functional. The activities especially

those requiring a group works should be designed by taking into consideration the interpersonal relationship dimensions to improve efficiency of the activities.